

Klassenpost

"Wie schrijft die blijft" (PO & VO)

Door dit boeiende schrijffestijn met als titel: Klassenpost "Wie schrijft die blijft" wordt optimaal invulling gegeven aan dit alom bekende gezegde. Tijdens deze speciale happening pakken leerlingen overal de pen op om elkaar een handgeschreven brief toe te sturen. De aansprekende campagne creëert een unieke functionele dynamiek rondom een realistische schrijfpdracht (taalvaardigheid), in combinatie met een echte persoonlijk gerichte correspondentie (met de hand schrijven) als sociale onderlinge sociale interactie (burgerschap) en postverzending (topografie).

Klassenpost is leerzaam, boeiend en leuk tegelijk!

Deze aanvullende lesactiviteit voor het primair- en voortgezet onderwijs herbergt verschillende aspecten die schrijven juist nu extra waardevol maken. Deze aspecten richten zich onder meer op de persoonlijke ontwikkeling zoals taalvaardigheid, sociale onderlinge interactie, maar ook op behendigheid, kennisverrijking, beleving, hersenactiviteit, creativiteit, ordenen en vanzelfsprekend op het eigen handschrift zelf.

Dit alles is op een aansprekende manier verpakt in een echte persoonlijk gerichte correspondentie. Klassenpost is een boeiende ervaring in de dagelijkse wereld van taalvaardigheid, burgerschap, postverzending en topografie.

Klassenpost geeft schrijven met de hand door een unieke praktische aanpak, een functionele plek binnen het huidige taalonderwijs. Leerlingen ontdekken op een originele manier dat naast de digitale wereld, goed schrijven belangrijk blijft.

De aandacht voor schrijven is momenteel enigszins aan het verdwijnen. Dit terwijl het specifieke belang van met de hand schrijven regelmatig volop wordt erkend. Schrijven bezit verschillende belangrijke functies die op een unieke manier de ontwikkeling van kinderen effectief stimuleert.

Door met de hand te schrijven leren kinderen letters beter en sneller herkennen. Goed en foutloos schrijven levert direct een gunstige bijdrage aan het leesvermogen. Met de hand schrijven is leren, selecteren, structureren, nadenken en verbeelden. Het vergroot de algehele woordenschat, fantasie, het geheugen, inlevingsvermogen, de concentratie, creativiteit en stimuleert de fijne motoriek. Met de hand schrijven is een soort hersengymnastiek.

Een belangrijke functie van met de hand schrijven is kennisverwerking. Door te schrijven kunnen leerlingen opgedane kennis beter doorgronden, toepassen in andere situaties en nieuwe inzichten krijgen. Deze functie wordt ook wel schrijvend leren genoemd. Opedane informatie wordt door met de hand te schrijven als het ware in het geheugen gegrift.

De belangrijkste dingen die kinderen moeten leren om actief deel te nemen aan de samenleving, staan vastgelegd in de zogenaamde kerndoelen. Het Kerndoelenboekje dat is opgesteld door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschappen omschrijft het volgende omtrent taalvaardigheid:

- Kinderen dienen hun taalvaardigheid te ontwikkelen, omdat ze dat nu en straks in de maatschappij hard nodig hebben. Dit houdt onder meer in dat het onderwijs waar mogelijk uitgaat van communicatieve situaties: levensechte en boeiende leesteksten, gesprekken over onderwerpen die kinderen bezig houden en een echte correspondentie met kinderen van andere scholen.

In tegenstelling tot andere taalvaardigheden leren kinderen met de hand schrijven vrijwel uitsluitend op school. Thuis leren kinderen spreken en luisteren, maar leren schrijven is doorgaans exclusief verbonden aan de school. Schrijven biedt een instrumentele vaardigheid die van groot belang is bij andere vakken zoals onder andere bij rekenen en aardrijkskunde.

In een brochure van de Inspectie van het onderwijs met als titel: Focus op schrijven, wordt nadrukkelijk gewezen op meer aandacht voor het schrijfonderwijs. Daarin wordt aangegeven dat echte schrijfopdrachten stimulerend werken. Om deze schrijfopdrachten tot een zinvolle activiteit te maken, is het belangrijk dat teksten echt gelezen worden.

In 2015 heeft de Nederlandse Taalunie een adviesrapport gepresenteerd met als titel: Schrijfonderwijs in de schijnwerpers. Meer dan ooit moeten we kunnen samenwerken, creatief zijn, beschikken over digitale geletterdheid, problemen kunnen oplossen, kritisch kunnen denken, onszelf kunnen sturen en sociaal en cultureel vaardig zijn. In het verwerven en versterken van die vaardigheden is taalvaardigheid - en schrijfvaardigheid als belangrijk onderdeel daarvan - een vereiste.

In 2016 heeft het platform Onderwijs 2032 het eindadvies gepresenteerd. Met betrekking tot taalonderwijs wordt het volgende aanbevolen: Om taalonderwijs aansprekender te maken helpt het om deelvaardigheden -lezen, spreken, luisteren en schrijven- in samenhang aan te bieden. Nu worden deze vaardigheden vaak los van elkaar behandeld, terwijl ze elkaar juist kunnen versterken.

De universitaire meesterschapteams voor het schoolvak Nederlands onderschrijven het uitgangspunt dat het goed kunnen schrijven aan de basis staat van taalvaardigheid, succes op school en in de maatschappij. In hun in januari 2016 verschenen *Manifest Nederlands op School* bepleiten zij dan ook om schrijfvaardigheid ook in de landelijke toetsing van het voortgezet onderwijs een grotere rol te laten spelen.

Op 23 januari 2018 - Internationale Dag van het Handschrift - reisde Platform Handschriftontwikkeling af naar onze residentie, Den Haag. Iets wat het in 2008 ook al eens had gedaan. Dat resulteerde toen in extra CITO-onderzoek.

In die tien jaar is de techniek zover vooruitgegaan, dat we de nieuwe OCW-ploeg graag wilden bijpraten over "wat het schrijven met de hand met de hersenen doet en dat het schrijven met de hand daarom aan geen kind onthouden mag worden".

Daarom kreeg de Commissie OCW van de Tweede Kamer de petitie "Schrijven moet blijven!" aangeboden. In de petitie werd gepleit voor:

- Schrijven met de hand als zelfstandig vak, zoals vóór 1985 het geval was;
- een door SLO te ontwikkelen zelfstandige leerlijn voor schrijven
- meer uren voor handschriftonderwijs op Pabo's
- vaker en uitgebreider onderzoek c.q. peiling door Cito
- bijscholing van leerkrachten (schrijfcoördinator in school/scholengroep)

Missie en doelstelling van Klassenpost

Missie: Het persoonlijke handschrift, dat mede bepalend is voor de eigen identiteit, op een functionele wijze profileren binnen het basis- en voortgezet onderwijs als toegevoegde waarde voor taalvaardigheid, kennisverrijking en sociale verbondenheid.

Doelstelling: Infrastructuur bieden voor een aanvullende taalrijke campagne om met de hand schrijven te stimuleren binnen het taalonderwijs, waardoor leerlingen enthousiast en geprikkeld blijven om met de hand te schrijven.

Strategie: Jaarlijks een echte correspondentie inclusief realistische schrijfoopdracht die daadwerkelijk persoonlijk gericht wordt aan een medeleerling van een andere school.

Het bijzondere aan Klassenpost is dat het daadwerkelijk om een echte realistische publiekgerichte schrijfoopdracht gaat. Klassenpost plaatst daarmee een leuke schrijfoopdracht voor het primair- en voortgezet onderwijs in een functionele betekenisvolle context.

Door de uitnodigende opzet van Klassenpost is schrijven met de hand helemaal niet ouderwets, saai of lastig. Deze bijzondere aanvullende schrijfoopdracht is juist extra uitdagend. Klassenpost werkt stimulerend, puur vanuit het perspectief van de leerling zelf.

Klassenpost is een aanvullend schrijfconcept dat direct kan worden toegepast binnen de bestaande taallessen. De campagneopzet van een week maakt het eenvoudig om het schrijven van de brieven op een eigen gewenst moment in te plannen. Verder biedt de opzet voldoende ruimte voor een eigen creatieve invulling. Klassenpost is uitermate geschikt om door studenten van de Lerarenopleiding, PABO of Klassenassistenten te laten uitvoeren als eigen stageopdracht.

Tijdens de speciale campagneweek worden er door leerlingen handgeschreven brieven opgesteld aan willekeurig geselecteerde medeleerlingen. Deze brieven sturen zij persoonlijk naar het schooladres van de geselecteerde leerling. Dit zijn leerlingen uit eenzelfde opleiding, leerjaar en lesniveau op een andere school.

Leerlingen ontvangen daarvoor materialen en gegevens voor één schooljaar in het persoonlijke Startpakket. Dit pakket is inclusief een kwalitatieve schrijfpennen voor extra schrijfplezier.

Het Startpakket bestaat uit:

- handige bewaarenvelop
- schrijfpapier en schrijfgerei
- schrijfoopdracht
- envelop inclusief frankering
- adresgegevens

Ervaring: *Dit schooljaar hebben onze acht brugklassen van havo en vwo meegedaan met het project Klassenpost. Hiervoor moesten onze leerlingen een brief over het thema muziek schrijven aan een leerling van een andere school. Wij hebben hier een lessenserie omheen gemaakt met spelling- en schrijflessen en de leerlingen hebben zelf bedacht aan welke criteria hun epistel moest voldoen. Aan de hand van die afspraken konden ze elkaars kladbrieven beoordelen. De brieven die uiteindelijk werden opgestuurd, werden niet voor een cijfer geschreven, maar waren 'slechts' oefenmateriaal en toch hebben de meeste leerlingen ontzettend hun best gedaan, want een onbekende zou hun schrijfwerk gaan lezen. Hoe betekenisvol wil je het hebben?*

Het was heel mooi om te zien hoe blij de meeste leerlingen daarmee waren. Het was net of de docenten cadeautjes uitdeelden in plaats van handgeschreven brieven. Klassenpost is een project dat je heel simpel kunt implementeren in je lesprogramma en zo groot kunt maken als je zelf wilt. Het is bij ons op school door zowel leerlingen als docenten heel goed ontvangen. Tineke Dekkers, RSG Brokdele Breukelen (VO)

Het Nederlands bestaat al meer dan vijftien eeuwen en is voor circa 23 miljoen mensen de moedertaal. Het woordenboek der Nederlandse Taal is zelfs het grootste woordenboek ter wereld. Taal is van ons allemaal en het verbindt ons.

Taal is als het ware een estafettestokje dat continue wordt doorgegeven. Dit begint al via ouders, opa en oma en verloopt verder via broertjes, zusjes, vriendjes en vriendinnetjes, verdere familie, de eigen leefomgeving en natuurlijk de school. Jongeren zijn de erfgenamen van de Nederlandse taal.

Klassenpost creëert op een laagdrempelige manier een functionele taalrijke lesomgeving. Via deze laagdrempelige aanpak zijn leerlingen op een inspirerende wijze bezig met diverse belangrijke aspecten van taal. Zij worden zich via een uitdagende opzet praktisch bewust van het specifieke belang en het plezier van schrijf- en taalvaardig zijn.

De opzet van Klassenpost krijgt extra meerwaarde wanneer kinderen elkaar bijvoorbeeld in groepjes of klassikaal feedback kunnen geven op hun eigen opgestelde brief. Vanzelfsprekend is het interessant om ook de brieven die worden ontvangen van medeleerlingen van andere scholen, onderling of klassikaal te bespreken. Klassenpost creëert zo een betekenisvolle onderlinge interactie en inspirerende dynamiek rondom taal.

Klassenpost schept voor iedere individuele leerling, vanuit zijn of haar eigen niveau, een leerzame ontdekkingstocht in taalvaardigheid en sociale interactie. De opbergmap biedt een aantrekkelijk portfolio over de eigen schrijfontwikkeling inclusief een interessante verzameling van brieven die zijn ontvangen van mede leerlingen.

Klassenpost leent zich er optimaal voor om aanvullend te verweven met de reeds bestaande lesprogramma's van het taalonderwijs. De directe meerwaarde van Klassenpost zit in de unieke combinatie van met de hand schrijven, lezen, spreken, luisteren, sociale interactie, feedback en topografie inclusief postverzending.

Met Klassenpost krijgen handschriftontwikkeling, taalvaardigheid, sociale verbondenheid, maatschappelijke vorming en burgerschap voor iedere leerling een waardevolle impuls!

Stap ook in de taalrijke wereld van Klassenpost "Wie schrijft die blijft"

Ervaring: Onze leerlingen waren erg enthousiast tijdens deze opdracht, om contact te maken met leerlingen door heel het land. Leerlingen die op een boerderij wonen met (20 of meer) dieren die contact maken met leerlingen op 5 hoog. Erg leuk om de reactie bij de leerlingen te zien.

Ook in een tijd waar leerlingen meer digitaal bezig zijn en netheid op werken lastig is voor leerlingen, daar draagt deze opdracht enorm aan bij. Leerlingen doen hun best om echt iets van de brief te maken. Klassenpost zorgt dus voor veel meer betrokkenheid bij het schrijfonderwijs omdat het voor de leerlingen echt een realistisch doel heeft. Stephan Wesdijk, CBS Albert Schweitzer Stad aan het Haringvliet Groep 6,7 & 8 (PO)

Ervaring: Klassenpost is een erg leuke manier om de kinderen betekenisvol bezig te laten zijn met schrijven. Ze hebben een duidelijk doel, waardoor de motivatie van de kinderen erg groot is. Ook het ontvangen van een persoonlijke brief bracht bij veel kinderen een lach op hun gezicht.

Rasjelle van Ballegooij, Basisschool De Teugelaar uit Oss Groep 5,6,7 & 8 (PO)

Kijk voor meer informatie op www.klassenpost.nl